DOI: https://doi.org/10.54937/dspt.2022.22.4.96-103

Andrej Cvinček and his Activity in the Central Administration of Church Estates Dr. Pavel Jantausch, Trnava Apostolic Administrator

Andrej Cvinček und seine Tätigkeit in der Zentralverwaltung der Kirchengüter Dr. Pavel Jantausch, Apostolischer Administrator von Trnava

Andrej Cvinček a jeho činnosť v Ústrednej správe cirkevných veľkostatkov Dr. Pavla Jantauscha, trnavského apoštolského administrátora

Stanislav Žlnay

Abstract

Catholic priest and canon Anderj Cvinček expect of his political commitment make on one important assignment, who is forgotten. The Apostolic Administrator of Trnava Bishop Pavol Jantausch chose him and appointed to the top of Administration the sacral proprieties Dr. Pavol Jantuasch. Under this administration belong some properties of Diocese Rozňava, too. And this work caused trouble with diocese Bishop Michal Bubnič. Andrej Cvinček was a Member of Parliament, member of different societies and journalist, too. By personal request of bishop Jantausch was Andrej Cvinček designed as the Apostolic protonotary.

Keywords: Pavol Jantausch. Andrej Cvinček. Land reform. Czechoslovakia.

Jednou z prvých vecí, ktoré bolo potrebné vyriešiť po vzniku Československej republiky (ČSR) v roku 1918, bola pozemková reforma.[1] Nestálo za tým iba nerovnomerné rozloženie vlastníctva pôdy či lepšie obhospodarovanie, ale aj to, že jej časť sa nachádzala mimo republiky.[2] Keďže vláda

[1] Prvá pozemková reforma bola uvedená do praxe už v roku 1919.

[2] VOMÁČKA, M.: *První pozemková reforma v ČSR a srovnání přídělů půdy v Plzeňském kraji.* Diplomová práca. Západočeská univerzita v Plzni, Filozofická fakulta. Katedra historických věd, 2016. s. 1 – 23. V čase vzniku ČSR celková výmera pôdy bola 14 035 190 ha, z čoho poľnohospodárska pôda tvorila 61,6 %. Z toho 30 % vlastnili šľachtické rody a cirkev. Pozri: VOŽENÍLEK, J.: *Pozemková reforma v Československé republice*. Praha, 1924. s. 5 – 9.

uvažovala o rozsiahlej pozemkovej reforme, ktorá by sa týkala i cirkevných pozemkov, z dôvodu komplikovanej právnej situácie vznikla zmiešaná komisia, ktorú tvorili zástupcovia ministerstiev a nominanti biskupstiev. Jedným z nich bol i nitriansky kanonik Andrej Cvinček.

Po vzniku ČSR ostala na Slovensku časť cirkevných majetkov, ktoré boli zapísané v pozemkových knihách pod rôznymi menami beneficientov s trvalým bydliskom na území Maďarska. Išlo prevažne o poľnohospodársku a lesnú pôdu, ktorá sa do roku 1918 nachádzala na území Ostrihomskej či Jágerskej arcidiecézy. Zmenou hraníc sa však ocitla za hranicami susedného štátu.[3] Časť majetkov jurisdikčne spravovala cirkevná vrchnosť z Maďarska, no časť majetkov slovenských diecéz, ktoré po vzniku republiky zostali na území Maďarska, patrili do správy slovenských katolíckych biskupov.[4] Okrem toho tieto majetky boli zaťažené patronátnymi a penzijnými povinnosťami a boli určené na udržiavanie cirkevných inštitúcií. Napríklad majetky Ostrihomského arcibiskupstva boli predmetom pozostalostného pokračovania a navyše mali tvoriť podklad pre zabezpečenie nových cirkevných inštitúcií, a tak umožniť ich osamostatnenie v rámci ČSR od Maďarska.[5]

Z obavy, aby maďarská strana cez tieto majetky nezasahovala do vnútorných záležitostí štátu a jeho fungovania[6], kým nebude táto otázka vyriešená, Ministerstvo s plnou mocou pre správu Slovenska uvalilo na všetky cirkevné majetky nútenú správu.[7] Československá vláda ich prevzala do správy v auguste 1919.[8]

Ako kontrolný orgán bola zriadená Centrálna komisia pre správu cirkevných majetkov. Očakávaný posun však nenastal, pretože hranice republiky neboli totožné s hranicami biskupstiev. Úprava hraníc diecéz bola výhradne v kompetencii Svätej stolice a s tou nemala ešte republika podpísanú žiadnu diplomatickú dohodu. Aj preto Centrálna komisia so sídlom v Bratislave 1. novembra 1923 zanikla nariadením ministra s plnou mocou pre Slovensko a na jej miesto nastúpila Likvidačná komisia pri referáte ministerstva školstva a národnej osvety v Bratislave.

---

[3] Išlo o lesy Ostrihomskej kapituly, časť arcibiskupských majetkov v Zbehoch, majetok tzv. fundacionálnej pokladnice a majetok Zircského opátstva. Archív Trnavskej arcidiecézy, Trnava (ďalej ATA), f. Ústredná správa cirkevných veľkostatkov, nepomenovaný dokument.

[4] Týkalo sa to majetkov Ostrihomského arcibiskupstva, kapituly a seminára, kňazského seminára v Trnave, opátstva v Lekýre, rábskej kapituly, rádu benediktínov v Diakovciach a niektorých majetkov biskupstiev Košice a Rožňava. ATA, f. Ústredná správa cirkevných veľkostatkov, nepomenovaný dokument.

[5] ATA, f. Ústredná správa cirkevných veľkostatkov, Generálna dohoda o prevedení pozemkovej reformy na rím. kat. cirkevných veľkostatkoch na Slovensku, s. 1.

[6] Ostrihomský arcibiskup Ján kardinál Csernoch intervenoval vo Vatikáne proti vyčleneniu Trnavskej apoštolskej administratúre a aj proti menovaniu biskupa.

[7] MORAVČÍKOVÁ, M. – CIPÁR, M.: *Ekonomické zabezpečenia cirkvi a náboženských spoločností*. Bratislava : Ústav pre vzťahy štátu a cirkvi, 2001, s. 97.

[8] Nariadenie č. 132/1919 a 6525/1919-prez. z 11. 8. 1919. Porov. *Úradné noviny*, 1919, č. 24 – 25.

Medzitým, v roku 1922, Svätá stolica vymenovala Pavla Jantauscha za apoštolského administrátora novozriadenej Trnavskej apoštolskej administratúry, aby sa angažoval i vo veci cirkevných majetkov a prevzal do správy katolícke pozemky nachádzajúce sa na jeho území.[9] Vtedajší predseda Centrálnej komisie a referent katolíckych záležitostí Karol Anton Medvecký mu ich odovzdal verejnou notárskou listinou 2. augusta 1922, ale vláda nevzala na vedomie menovanie Pavla Jantauscha a zrušila toto opatrenie, ponechajúc majetky v správe Likvidačnej komisie pri referáte ministerstva školstva a národnej osvety. Hoci otázka majetkov zostala nevyriešená, vláda ČSR i Vatikán sa usilovali dospieť k dohode.[10]

Situácia sa čiastočne vyriešila až podpísaním medzinárodnej dohody tzv. *Modu vivendi*.[11] Prvý článok *Modu vivendi* výslovne hovoril: „*Svätá stolica a vláda československá sa dohodnú o novom ohraničení a dotácii diecéz"* a článok č. 2 pokračoval: „*Správa cirkevných majetkov hnuteľných a nehnuteľných v Československej republike, ktorú sú nateraz zaistené vnútenou správou, je dočasná až do dohody, spomenutej v predchádzajúcom článku a je zverená komisii pod predsedníctvom episkopátu príslušného územia."*[12]

Po prijatí *Modu vivendi* vláda presadzovala, aby slovenské biskupstvá neboli v majetkových záležitostiach zastúpené maďarskými biskupmi, ale výhradne slovenskými. Na základe dohody vznikla Správna komisia pod predsedníctvom povereníka slovenského episkopátu a po dohode s česko-slovenskou vládou.

Vláda chcela dosiahnuť, aby katolícke cirkevné majetky patrili do spoločného fondu a ten by bol následne použitý pri realizácií pozemkovej reformy, pričom štát by s nimi disponoval podľa svojich potrieb.[13] Názor Štátneho pozemkového úradu bol jednoznačný: *„Na cirkevných statkoch nebolo žiadnych stávok a správa sama je spoľahlivou oporou orgánov*

[9] Dr. Pavol Jantausch, 1922 – 1925 apoštolský administrátor, 14. 6. 1925 bol konsekrovaný za biskupa.

[10] OLEXÁK, P.: Marmaggiho aféra v súradniciach vzťahov ČSR s Vatikánom. In *Historia Ecclesiastica*, 2018, roč. 9, č. 2, s. 169 – 182; OLEXÁK, P.: Ein kurzer Abriss historischen Entwiklung des Verhältnisses zwischen Kirche und Staat. In Juhás P., Lapko, R., Müller, R. (eds.) *Theokratie Exegetische und wirkungsgeschichtliche Ansätze*. Berlin - Boston : De Gruyter, 2021, s. 290 – 293.

[11] *Acta Apostolicae Sedis*, 1928, roč. 20, č. 3, s. 65 – 66. V tejto zmluve sa Svätá stolica zaviazala upraviť hranice biskupstiev tak, aby boli v súlade so štátnymi hranicami. ČSR sa zase zaviazala zrušiť nastolenú nútenú správu a vydať cirkevné majetky podľa teritoriálneho práva jednotlivým diecézam. Zároveň Svätá stolica rozdelila Ostrihomskú arcidiecézu konštitúciou *Ad ecclaesiastici regiminis incrementum* a na jej bývalé územie v ČSR vymenovala biskupa.

[12] *Acta Apostolicae Sedis*, 1928, roč. 20, s. 65; OLEXÁK, P.: *Stručná história vzťahov cirkvi a štátu*. Ružomberok : Society for human studies, 2022, s. 298.

[13] HRABOVEC, E.: Snahy o cirkevnoprávne osamostatnenie Slovenska 1918 – 1928. In *RENOVATIO SPIRITUALIS. Jubilejný zborník k 70. narodeninám arcibiskupa Jána Sokola, prvého metropolitu Slovenska*. Bratislava : LÚČ, 2003, s. 105.

zemských, štátnych a korporácií odborných.“[14] Ako výkonný orgán pri spravovaní majetkov Správna komisia používala Likvidačnú komisiu, a to až do roku 1935, teda do vatikánskej noty, ktorú dostala československá vláda 14. mája 1935 prostredníctvom vyslanca ČSR pri Svätej stolici.

Po tomto napomenutí vláda vydala majetky v správe Správnej komisie splnomocnencovi Svätej stolice Pavlovi Jantauschovi. Splnomocnenie dostal 17. mája 1935.[15] Biskup Jantausch 1. júna 1935 so súhlasom Vatikánu a na základe *Modu vivendi* zriadil *Ústrednú správu cirkevných veľkostatkov Dr. Pavla Jantauscha, biskupa apoštolského administrátora*.

Za svojho pomocníka a do čela tejto inštitúcie si vybral nitrianskeho kňaza Andreja Cvinčeka. Predurčovalo ho na to jednak jeho členstvo v zmiešanej vládnej komisii pre správu cirkevných majetkov, jednak post predsedu hospodárskej komisie v krajinskom zastupiteľstve. Nemožno však vylúčiť, že ho na post v Ústrednej správe cirkevných veľkostatkov odporučil priamo nitriansky biskup Karol Kmeťko.

Keďže Cvinček bol nielen kňazom Nitrianskeho biskupstva, ale tiež kanonikom tamojšej kapituly, s jeho prácou v inej diecéze musel súhlasiť nitriansky biskup i samotná kapitula. Ako v jednom liste Jantausch napísal: „*Prvý však som si zadovážil výslovný súhlas J. E. ndp. biskupa nitrianskeho, Dr Karola Kmeťku a sídelnej kapituly nitrianskej.*“ [16]

Pre potreby práce v správe majetkov sa ako kanonik nemohol pravidelne zúčastňovať na liturgických sláveniach a plnení si kanonických povinností spoločne s ostatnými kanonikmi. Preto sa Jantausch obrátil v tejto záležitosti na Svätú stolicu so žiadosťou o dišpenz od povinností „*servitio chorali*“. Svätá stolica mu dišpenz udelila.[17]

Cvinček okrem svojej kňazskej služby a hodnosti kanonika bol politicky aktívny, bol členom Československej strany lidovej a patril medzi predstaviteľov tzv. katolíckeho čechoslovakizmu. V období, kedy pracoval pre Ústrednú správu cirkevných veľkostatkov, bol aj poslancom Krajinského zastupiteľstva.[18] Na verejných vystúpeniach prezentoval pozitívny postoj k pozemkovej reforme. Obhajoval potrebu sceľovania pozemkov a efektívneho hospodárenie, aby mali čo najväčší prínos pre cirkev.[19]

---

[14] ATA, Generálna dohoda o prevedení pozemkovej reformy na rímskokatolíckych cirkevných veľkostatkoch na Slovensku, s. 3.
[15] JANIŠOVÁ, M. – KAPLAN, K.: *Katolícka církev a pozemková reforma 1945 – 1948, Dokumentace*. Praha – Brno : Ústav pro soudobé dějiny AVČR, 1995, s. 13 – 16.
[16] ATA, List Jantauscha biskupovi Michalovi Bubničovi č. 8894/36 zo dňa 4. 9. 1936.
[17] ATA, f. Trnavská apoštolská administratúra (1922 – 1977), 1936 – Rel 3/36.
[18] Od roku 1925 bol členom Československej strany lidovej a v rokoch 1928 – 1938 poslancom snemu. OLEXÁK, P.: Politický profil kanonika Andreja Cvinčeka. In *Studia Historica Nitriensia.* 2022, roč. 26, č. 1, s. 74 – 91.
[19] OLEXÁK, P. – ŽLNAY, S.: Realizácia Modu vivendi – aktéri a rozpory v Rožňavskej diecéze. In *Disputationes scientificae Universitatis catholicae in Ružomberok*, Ružomberok : Katolícka univerzita, 2021, roč. 21, č. 4, s. 43 – 55.

Od samotného začiatku však jeho nomináciu napádalo vedenie Rožňavskej diecézy, pretože Ústredná správa cirkevných veľkostatkov mala za úlohu spravovať aj nevysporiadané majetky tejto diecézy.

Dôvody vzniku sporov medzi Rožňavou a Cvinčekom boli dva. Ten prvý základný, že ešte ako člen prípravnej komisie pre pozemkovú reformu bol za zrušenie Rožňavskej diecézy. A druhý dôvod, že Jantausch neprijal návrh rožňavského biskupa Michala Bubniča, aby do čela správy cirkevných veľkostatkov menoval svojho generálneho vikára a rožňavského kanonika Róberta Pobožného. Hoci menovanie a pôsobenie Cvinčeka prijali aj štátne úrady,[20] rožňavský biskup Michal Bubnič sa stále snažil, aby bol nahradený Pobožným. V tejto záležitosti napísal apoštolskému administrátorovi: *„Týmto opatrením Vaša Excelencia, ako správca cirkevných majetkov neráči byť nijako na svojich právach ukrátená, keďže Msgr Dr. Robert Pobožný bude vlastne podliehať Vašej Excelencii.“*[21]

Bubnič nemal proti Cvinčekovi žiadne iné námietky, ani voči jeho odbornosti a ani proti ničomu inému. Jediným problémom bolo, že rožňavské majetky nespravoval kňaz Rožňavskej diecézy. Tieto odlišné postoje vyústili aj do výmeny názorov medzi Bubničom a Jantauschom. Obaja biskupi sa dokonca obviňovali z porušovania kánonov. Jantausch sa proti tomu ohradil v liste Bubničovi: *„Nemám vedomosti o tom, žeby som bol býval niektorý kánon cirk. zákonika narušil. Prosím Vašu Excelenciu, aby mi ráčila láskave označiť, proti ktorému kánonu som sa ja alebo moj stály zástupca pre správu cirkevných majetkov prehrešil. V prípise Vašej Excelencie číslo kánonu nie je uvedené.“*[22]

Keď biskup Bubnič týmto listom neuspel, obrátil sa priamo na Cvinčekovho biskupa do Nitry so žiadosťou, aby mu odobral kánonickú misu na spravovanie rožňavských majetkov. Bubnič to odôvodnil aj tým, že Cvinček sa mu nepreukázal kánonickou misiou. Aby zdôraznil vážnosť svojej požiadavky, popísal nelichotivú finančnú situáciu a stav, v ktorom sa ako rožňavský biskup ocitol. V liste uviedol, že nielenže mu nepatrí biskupská rezidencia, ale ani kuchyňa, ktorú vydali do rúk gazdinej bývalého biskupa Ľudovíta Baláša.[23]

Aj napriek snahám Bubniča o pozbavenie Cvinčeka úlohy v správe cirkevných majetkov, Cvinček v nej naďalej pokračoval, hoci s ťažkosťami.

Vzhľadom k tomu, že súčasne zastával viacero funkcií, niektorých sa rozhodol vzdať. Možno usudzovať, že niektoré prijal alebo vstúpil do rôznych

[20] ATA, Zápis o jednaní medzi Ministerstvom zahr. vecí a Pavlom Jantauschom, v Prahe dňa 21. 5. 1935.
[21] ATA, f. Biskup Michal Bubnič, List Bubniča Jantauschovi vo veci Cvinček č. 3720/1935, zo dňa 19. 7. 1935.
[22] ATA, List č. 8894/36 zo dňa 4. 9. 1936.
[23] Ľudovít Baláš (*Ľudovít Balás, Lajos Balázs*) 1855 – 1920 bol rožňavským biskupom od roku 1905. ATA, f. Biskup Michal Bubnič, List Bubniča biskupovi Kmeťkovi, dňa 12. 8. 1936.

spolkov viac-menej iba pre dobro cirkvi a v práci pre ňu. Jedným z takýchto postov bolo aj členstvo v cirkevno-politickom odbore. Odbor združoval kňazov angažujúcich sa v politike, išlo najmä o poslancov a funkcionárov strán, ktorých činnosť odobril ich biskup. Cvinček sa zriekol členstva práve v tomto odbore. Na zrieknutie reagoval biskup Bubnič, pričom zdôrazňoval, že tohto členstva sa nemožno zrieknuť. Naopak v liste banskobystrickému biskupovi Mariánovi Blahovi navrhol, aby sa Cvinček zriekol svojho poslanectva a všetkých politických funkcií, vrátane podpredsedníctva v Československej strane lidovej, čím by mu zanikla aj činnosť v cirkevno-politickom odbore.[24]

Pri správe majetkov spolupracoval Cvinček najmä s vtedajším tajomníkom biskupa Jantauscha a neskorším generálnym vikárom Ambrózom Lazíkom, s ktorým sa radil vo viacerých záležitostiach.

Pre Ústredie cirkevných veľkostatkov pracoval aj Dr. Ing. Eduard Holub. Ten bol vo funkcii vedúceho kancelárie. Komunikoval so štátnymi úradmi a zúčastňoval sa na rokovaniach s ministrami. Či si Holuba vybral sám biskup Jantausch alebo ho odporučil Cvinček, prípadne Lazík, nie je zatiaľ známe. Známe je, že pre Ústrednú správu cirkevných veľkostatkov pracoval od roku 1932 do 31. októbra 1938 ako ústredný riaditeľ. V marci 1939 Cvinček napísal už generálnemu vikárovi Lazíkovi, že Holub dal výpoveď. Cvinčeka to zaskočilo, že by už nemal pracovať. Myslel si, že dôvod podania výpovede bol plat.[25] Vo veci výpovede Cvinček zaangažoval aj Dr. Karola Körpera, v tom čase predsedu cirkevného odboru Ministerstva školstva, i samotného ministra školstva Jozefa Siváka.

Ako dopadla „kauza“ Holub tiež zatiaľ nie je preskúmané. Avšak je možné, že Cvinček sa mýlil, resp. nemal dostatočne presné informácie a jeho intervencie v prospech Holuba boli neopodstatnené. Usudzujem tak preto, že dňa 21. mája 1935 bolo podpísané uznesenie, ktoré prijali biskup Pavol Jantuasch a minister zahraničných vecí Eduard Jelen. V uznesení stálo: *„Ing. Eduard Holub, kterí v ní bude zároveň důvěrníkem státni správy kultové; za túto funkci nemá nárok na zvláštni odměnu.“*[26]

Mnoho vecí ohľadne pôsobenia kanonika Andreja Cvinčeka v správe cirkevných veľkostatkov ešte nie je úplne preskúmaných a postupne sa odkrývajú nové skutočnosti. Z doposiaľ vykonaného výskumu sa zistilo, že trnavský apoštolský administrátor biskup Pavol Jantuasch bol spokojný s jeho prácou. V roku 1937 požiadal Apoštolskú stolicu, aby Cvinčekovi bol udelený

[24] ATA, f. Biskup Michal Bubnič, List Bubniča biskupovi Mariánovi Blahovi vo veci zrieknutia sa Cvinčeka členstva odboru cirkevnopolitického, č. 3607/1932 zo dňa 3. 9. 1932.
[25] ATA, F. Biskup Ambróz Lazík, List Andreja Cvinčeka zo dňa 29. 3. 1939. Tiež pozri: ATA, f. Trnavská apoštolská administratúra, 1938 – č. 15729, Int 23/96. Cirkevné majetky – Ing. Eduard Holub, služobné vysvedčenie.
[26] ATA, Zápis o jednaní medzi Ministerstvom zahr. vecí a Pavlom Jantauschom, v Prahe dňa 21. 5. 1935, s. 4.

titul apoštolského protonotára, v tom čase mal hodnosť pápežskeho preláta.[27] Začiatkom roka 1938 Jantausch odporučil Cvinčeka na túto hodnosť opäť.[28]

Ako dôvod udelenia cirkevného titulu pre Cvinčeka Jantausch uviedol: „*Pre svoju vážnosť a autoritu zdá sa byť toho hodný. Touto hodnosťou bude zvýšená jeho autorita pred štátnymi úradmi, s ktorými sa neustále stretával*.“ Jantauschovu žiadosť odsúhlasil aj nitriansky biskup. Apoštolský nuncius Saverio Ritter prisľúbil, že túto žiadosť ochotne vezme vo februári 1938 do Ríma.[29]

Aj keď odpoveď z Vatikánu neprišla ihneď, žiadosti Jantuascha bolo vyhovené a Svätý otec Pius XI. vymenoval pápežského preláta Andreja Cvinčeka do hodnosti apoštolského protonotára. Biskup Jantausch o tomto informoval aj biskupa Kmeťka: *„Rád by som ťa bol vyhľadal, ale aj šofér preč, aj benzínu niet nadostač, musím sa predbežne uspokojiť, že Ti tieto vzácne doklady poslať môžem poštou.“*[30]

Cvinček ďalej pokračoval v angažovaní sa vo veciach politických s ohľadom pre dobro cirkvi. V povojnovom období zastával vysokú politickú funkciu – podpredsedu Slovenskej národnej rady a aj naďalej udržiaval kontakt s biskupom Jantuaschom i jeho neskorším nástupcom Ambrózom Lazíkom a pamätal na Trnavskú apoštolskú administratúru.[31]

Bibliografia a pramene

Archívne pramene

Archív Trnavskej arcidiecézy.

f. Ústredná správa cirkevných veľkostatkov
f. Trnavská apoštolská administratúra (1922 – 1977)
f. Biskup Ambróz Lazík
f. Biskup Michal Bubnič

[27] Kto navrhol menovať Cvinčeka za preláta nie je známe. Ak to bol Jantuasch, tak doklad o tom sa zatiaľ nenašiel. V Archíve Trnavskej arcidiecézy sa nachádza jedine žiadosť biskupa Jantuascha (č. 6324/937, 11. 6. 1937), f. Trnavská apoštolská administratúra – 1937 – Int. 10/60: *„Andreas Cvinček, canonicus Nitriensis, qui in bonis ecclesiasticis in Slovachia administrandis suas vices qua comissarii Sanctae Sedis gerit, apostolicus protonotarius ad instar nominetur.“*

[28] ATA, f. Trnavská apoštolská administratúra, 1938 – č. 670, Int 10/195. Cvinček Andrej – návrh na menovanie apošt. protonotárom: *„Andreas Cvinček, Prealatus Sanctitatis Vestrae domesticus, Canonicus Nitriensis, qui in bonis ecclesiasticis in Slovachia administrandis vices suas qua comissarii Sanctae Sedis gerit, apostolicus protonotarius ad instar nominetur.“*

[29] ATA, f. Trnavská apoštolská administratúra, 1938 – č. 670, Int 10/195. Cvinček Andrej – návrh na menovanie apošt. protonotárom.

[30] ATA, f. Trnavská apoštolská administratúra, 1938 – č. 12274, Int 18/113. Cvinček Andrej – menovanie protonotárom, taxa.

[31] ATA, f. Trnavská apoštolská administratúra, 1947 – č. 8689, Rel 4/37. Poďakovanie Cvinčekovi a Cvinčekova odpoveď – vo funkcii podpredsedu SNR.

Tlačené pramene

Acta Apostolicae Sedis, 1922, 1928.
Úradné noviny, 1919.

Literatúra

JANIŠOVÁ, Milena – KAPLAN, Karel. *Katolícka církev a pozemková reforma 1945 – 1948, Dokumentace*. Praha – Brno : Ústav pro soudobé dějiny AVČR, 1995.

HRABOVEC, Emília. Snahy o cirkevnoprávne osamostatnenie Slovenska 1918 – 1928. In *RENOVATIO SPIRITUALIS. Jubilejný zborník k 70. narodeninám arcibiskupa Jána Sokola, prvého metropolitu Slovenska*. Bratislava : LÚČ, 2003.

MORAVČÍKOVÁ, Michaela – CIPÁR, Marián. *Ekonomické zabezpečenia cirkvi a náboženských spoločností*. Ústav pre vzťahy štátu a cirkvi, Bratislava, 2001. 280 s.

OLEXÁK, Peter. Marmaggiho aféra v súradniciach vzťahov ČSR s Vatikánom. In *Historia Ecclesiastica*, 2018, roč. 9, č. 2.

OLEXÁK, Peter – ŽLNAY, Stanislav. Realizácia Modu vivendi – aktéri a rozpory v Rožňavskej diecéze. In *Disputationes scientificae Universitatis catholicae in Ružomberok*, Ružomberok : Katolícka univerzita, 2021, roč. 21, č. 4.

OLEXÁK, Peter. Politický profil kanonika Andreja Cvinčeka. In *Studia Historica Nitriensia.* 2022, roč. 26, č. 1. https://doi.org/10.17846/SHN.2022.26.1.74-91

OLEXÁK, Peter. *Stručná história vzťahov cirkvi a štátu*. Ružomberok : Society for human studies, 2022.

VOŽENÍLEK, Jan. *Pozemková reforma v Československé republice*. 1924.

Absolventské práce

VOMÁČKA, Michal. *První pozemková reforma v ČSR a srovnaní přídelů půdy v Plzeňském kraji*. Diplomová práca. Západočeská univerzita v Plzni, Filozofická fakulta. Katedra historických věd, 2016.

Príspevok je výstupom projektu VEGA 1/0345/20 Andrej Cvinček – kňaz a politik.